

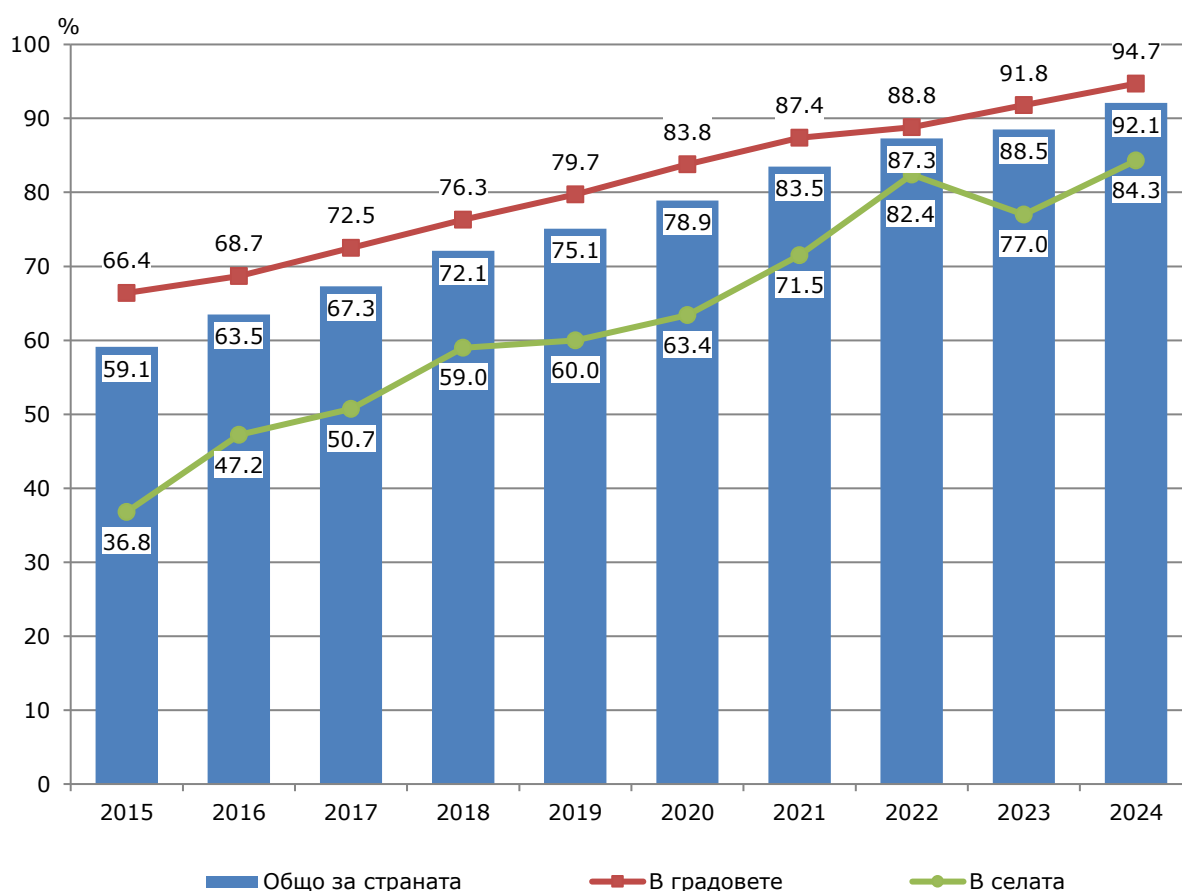

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (ИКТ) В ДОМАКИНСТВОТА И ОТ ЛИЦАТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Достъп до интернет

През 2024 г. 92.1% от домакинствата в България имат достъп до интернет в домовете си. Запазва се тенденцията за ежегодно нарастване на домакинствата с достъп до глобалната мрежа, като в сравнение с предходната година относителният им дял се е увеличил с 3.6 процентни пункта. От домакинствата, живеещи в градовете, 94.7% разполагат с интернет връзка, а при тези, живеещи в селата, относителният дял е 84.3%, като за десетгодишен период разделението по местоживеене намалява значително - от 29.6 на 10.4 процентни пункта.

Фиг. 1. Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет по местоживеене

Югозападният район е с най-висок относителен дял на домакинства с достъп до интернет (95.5%), а с най-нисък е Югоизточният район - 88.6%. Домакинствата с деца

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (ИКТ) В ДОМАКИНСТВОТА И ОТ ЛИЦАТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

използват по-активно глобалната мрежа, като 98.4% от тях имат интернет връзка спрямо 89.9% за домакинствата без деца.

Таблица 1. Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет по статистически райони и видове домакинства през 2024 година

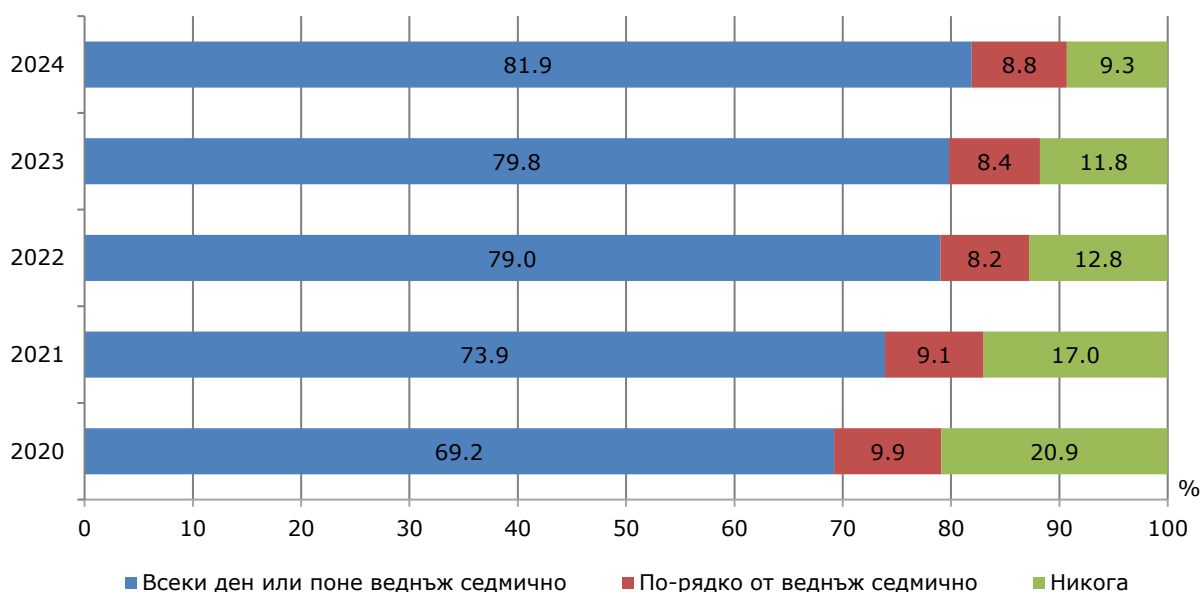
	(Проценти)		
	Общо	Домакинства с деца	Домакинства без деца
Общо	92.1	98.4	89.9
Статистически райони			
Северозападен	89.2	95.8	87.6
Северен централен	92.8	98.5	90.9
Североизточен	89.9	98.3	87.0
Югоизточен	88.6	96.6	85.3
Югозападен	95.5	99.5	94.1
Южен централен	91.7	98.8	88.8

Основната причина, поради която домакинствата нямат достъп до интернет в домовете си, е липса на умения за работа с интернет (3.6%), а 3.5% посочват, че нямат необходимост (интернет не е полезен, интересен и т.н.). За 1.2% от домакинствата разходите за достъп (оборудване, абонамент и др.) са твърде високи.

Използване на интернет

През 2024 г. 81.9% от **лицата на възраст между 16 и 74 навършени години** използват интернет всеки ден или поне веднъж седмично на работа, вкъщи или на друго място. Делът на хората, които никога не са сърфирали в интернет, намалява до 9.3%.

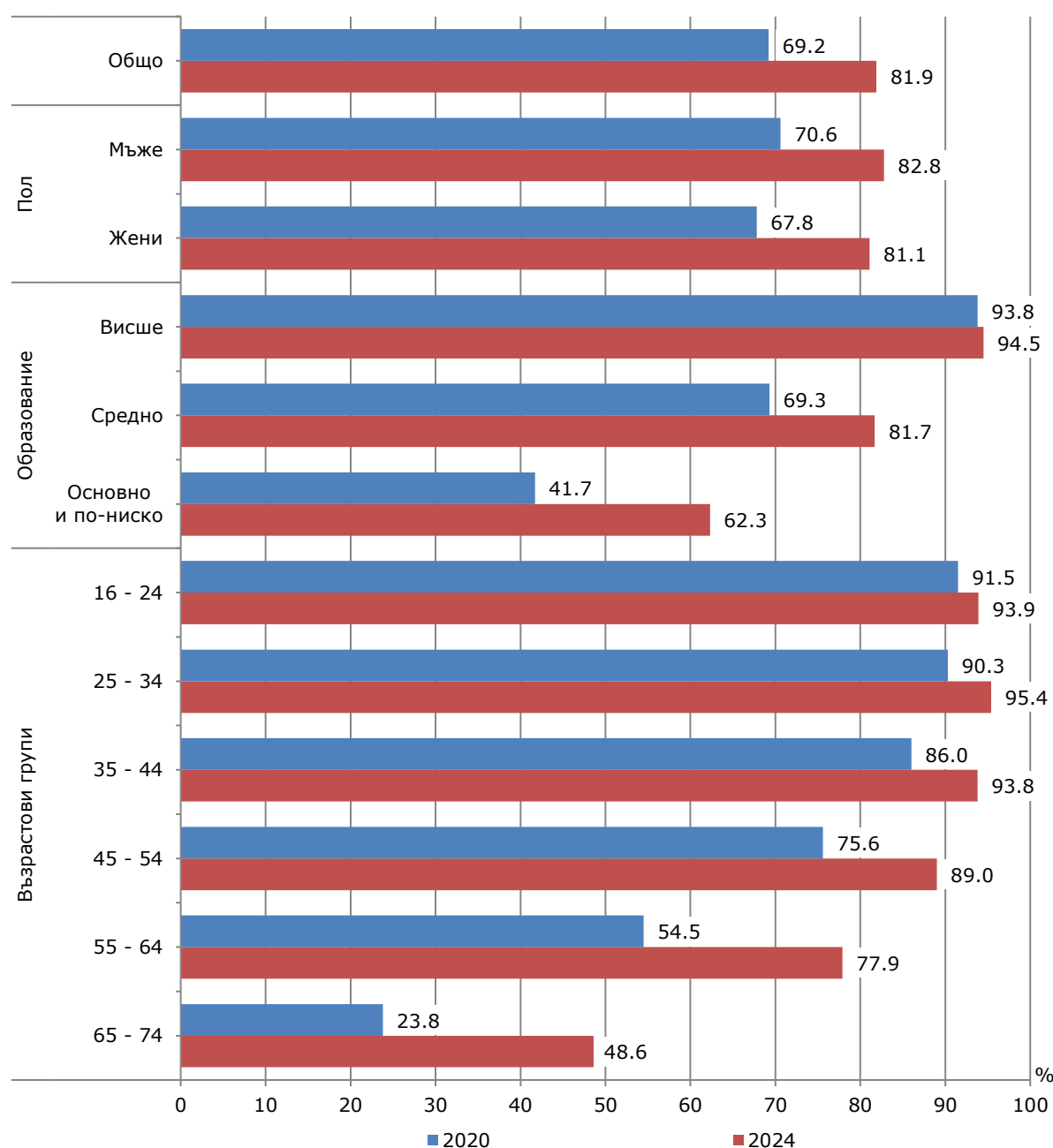
Фиг. 2. Структура на лицата по честота на използване на интернет

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (ИКТ) В ДОМАКИНСТВАТА И ОТ ЛИЦАТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Най-активни потребители на интернет са учащите (96.7%) и лицата с висше образование - 94.5%, както и младите хора във възрастовите групи 16 - 24 и 25 - 34 години - съответно 93.9 и 95.4%. Все повече възрастни хора се възползват от възможностите, които предоставя глобалната мрежа, като за петгодишен период относителният дял на лицата на възраст 65 - 74 години, които сърфират редовно, е нараснал повече от два пъти.

Фиг. 3. Относителен дял на лицата, регулярно използващи интернет (всеки ден или поне веднъж седмично) по пол, образование и възраст

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (ИКТ) В ДОМАКИНСТВАТА И ОТ ЛИЦАТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Потребителите най-често използват глобалната мрежа с цел комуникация, като 71.4% посочват, че извършват телефонни или видео разговори по интернет (чрез приложения като Viber, WhatsApp, Skype, FaceTime, Messenger, Snapchat, Zoom, MS Teams, Webex), 65.0% участват в социални мрежи (Facebook, X, Instagram, Snapchat, TikTok и др.), а 64.9% разменят съобщения в реално време (чрез приложения като Viber, WhatsApp, Messenger, Snapchat, Skype, Discord, Telegram). Най-голямо разделение по пол се наблюдава при търсенето на информация за здравето, като 47.4% от жените са използвали глобалната мрежа за тази цел, при 32.0% от мъжете.

Таблица 2. Относителен дял на лицата по цели на използване на интернет и по пол през 2024 година

Цели	(Проценти)		
	Общо	Мъже	Жени
Комуникация			
Телефонни и видео разговори по интернет	71.4	71.6	71.2
Участие в социални мрежи	65.0	64.1	65.8
Размяна на съобщения в реално време	64.9	64.9	64.9
Изпращане/получаване на имейли (е-поща)	48.3	48.0	48.6
Достъп до информация			
Търсене на информация за стоки и услуги	61.9	61.2	62.4
Четене на новинарски сайтове, вестници, списания онлайн	52.4	52.4	52.3
Обществено и политическо участие			
Изразяване на мнение по граждански и политически въпроси в уебсайт или в социалните медии	19.8	19.6	19.9
Участие в онлайн консултации, анкети, гласуване по граждански и политически въпроси	8.7	8.2	9.2
Забавление			
Слушане на музика онлайн и изтегляне на музика	43.3	46.2	40.5
Гледане на видео съдържание чрез услуги за видеосподеляне	32.8	34.0	31.7
Гледане на телевизия по интернет (на живо или на запис) от телевизионни оператори	27.5	29.7	25.3
Играене и изтегляне на игри	15.8	19.5	12.2
Гледане на платени стрийминг услуги	11.7	12.6	10.8
Слушане и изтегляне на подкасти	10.8	10.9	10.7
Е-здравеопазване			
Търсене на информация за здравето	39.8	32.0	47.4
Достъп до лична здравна информация онлайн	19.5	15.3	23.5
Запазване на час при лекар чрез уебсайт или приложение	17.6	12.9	22.1
Използване на други здравни услуги чрез уебсайт или приложение вместо посещение в болница или при лекар	6.6	5.2	7.9
Други онлайн услуги			
Интернет банкиране	31.3	30.5	32.2
Продажба на стоки и услуги чрез уебсайт или приложение	12.7	13.9	11.5
Участие в онлайн курс	6.9	6.4	7.5

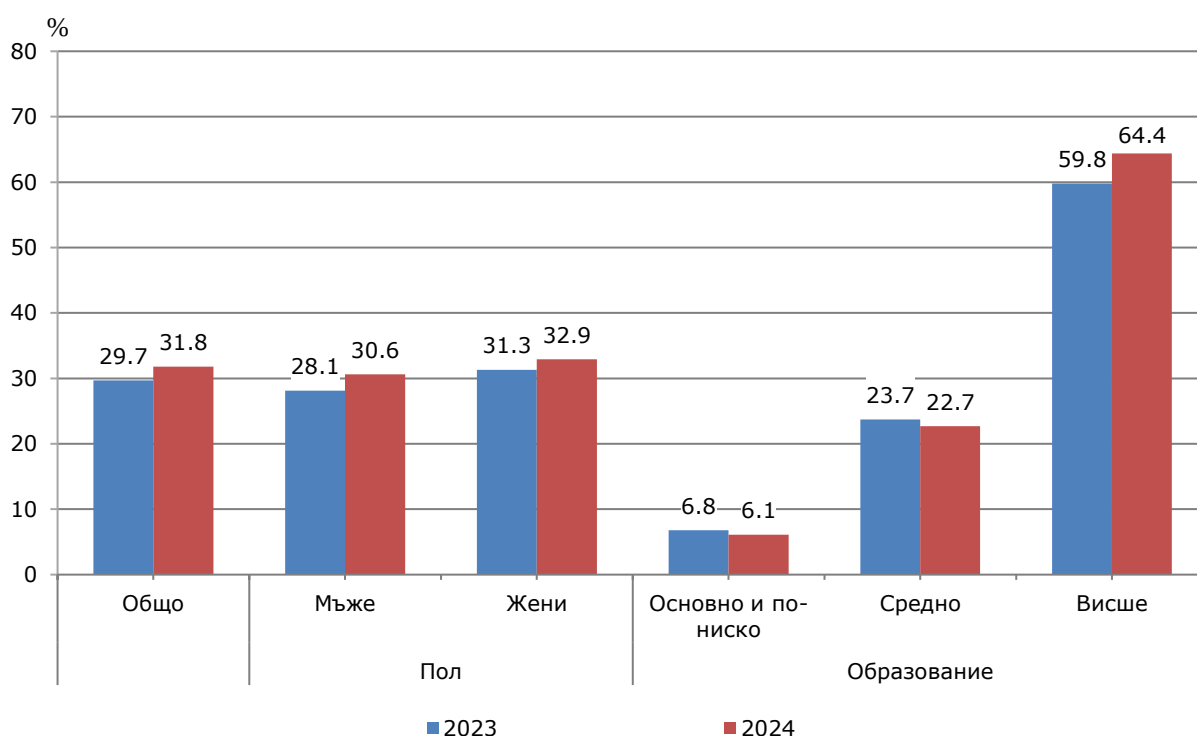
Електронно управление (е-управление)

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (ИКТ) В ДОМАКИНСТВОТА И ОТ ЛИЦАТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

През 2024 г. 31.8%¹ от лицата използват глобалната мрежа за взаимодействие с административни органи и публични институции. В сравнение с предходната година относителният им дял се е повишил с 2.1 процентни пункта.

Хората с висше образование се възползват по-често от услугите на електронното управление (64.4%), при едва 6.1% за населението с основно и по-ниско образование. По възраст най-висок е относителният дял на лицата, взаимодействащи онлайн с административни органи и публични институции, във възрастовата група 35 - 44 години (45.5%), а най-нисък при тези на възраст 65 - 74 години (12.0%). Жените използват предлаганите онлайн услуги от администрацията повече от мъжете - съответно 32.9 и 30.6%.

Фиг. 4. Относителен дял на лицата, използващи интернет за взаимодействие с административни органи и публични институции по пол и образование

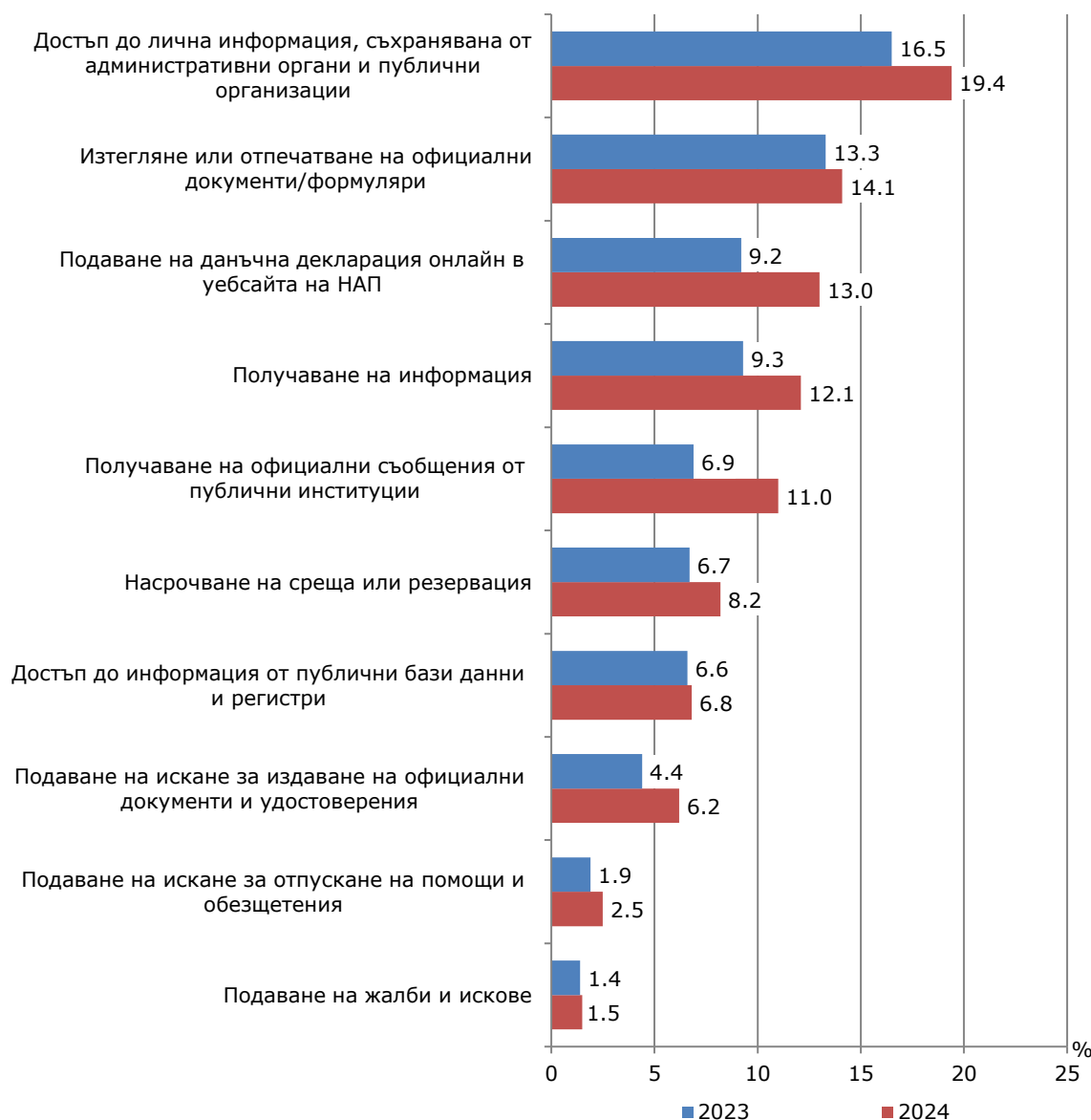

Българските граждани използват електронното управление най-често с цел достъп до лична информация, съхранявана от административни органи и публични институции - 19.4%. Най-малко (1.5%) подават жалби или искове онлайн (виж фиг. 5).

¹ Относителният дял се отнася за лицата, които използват интернет за взаимодействие с административни органи и публични институции през последните 12 месеца преди интервюто.

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (ИКТ) В ДОМАКИНСТВАТА И ОТ ЛИЦАТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Фиг. 5. Относителен дял на лицата, които взаимодействат онлайн с административни органи и публични институции по цели

При взаимодействието с електронното управление, гражданите най-често се сблъскват с технически проблеми на уебсайтовете или в приложенията на административните органи (19.9%¹), а 12.1% отбелязват, че уебсайтовете са трудни за използване и разбиране, указанията не са ясни и процедурите не са добре обяснени. 4.9% срещат проблеми, свързани с използването на средство за електронна идентификация при заявяване на услуга от административен орган или публична институция.

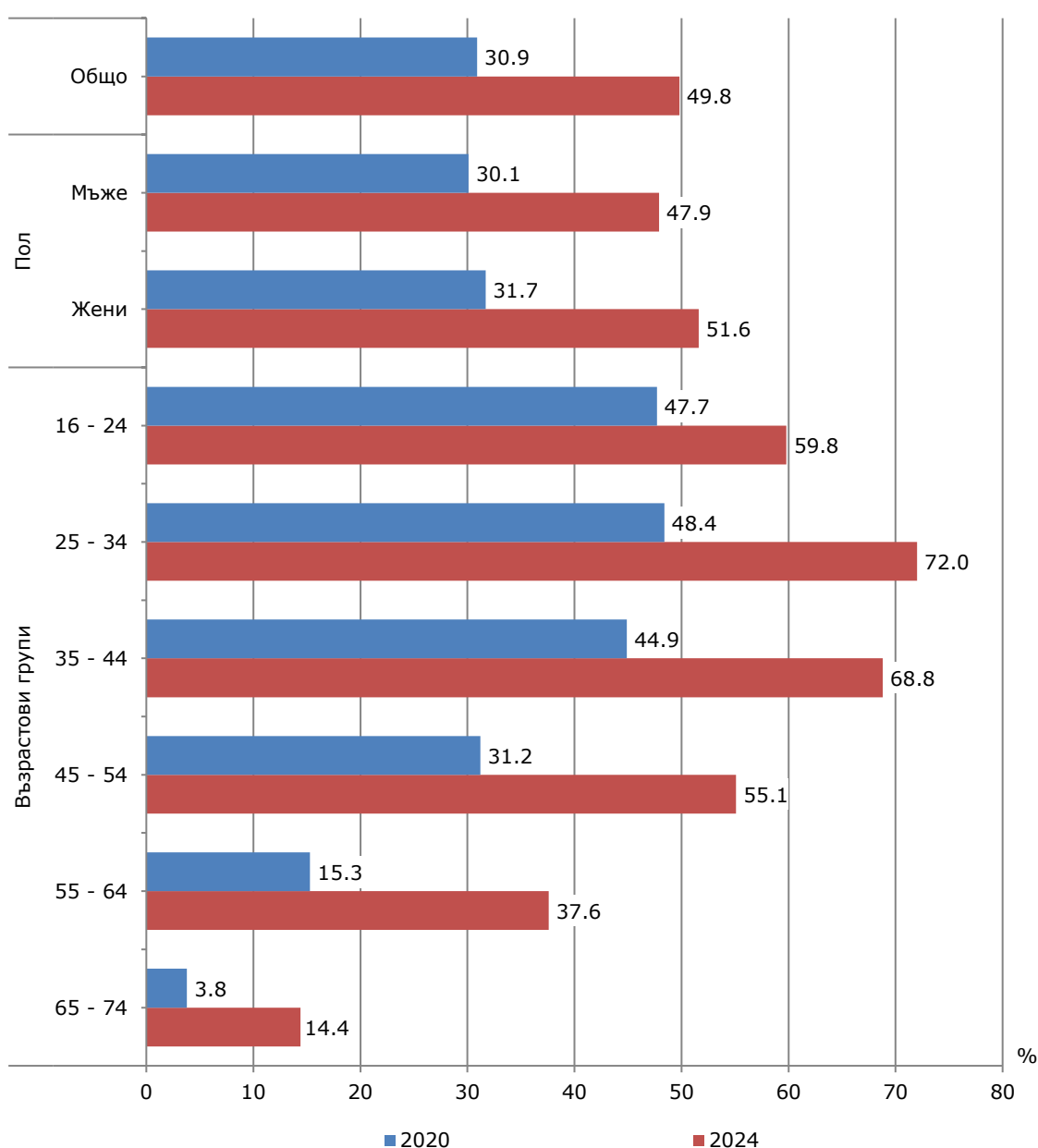
¹ Относителните дялове са изчислени на базата на броя лица, които взаимодействат по електронен път с административни органи и публични институции.

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (ИКТ) В ДОМАКИНСТВОТА И ОТ ЛИЦАТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Електронна търговия

През 2024 г. 49.8%¹ от лицата пазаруват онлайн за лични цели, като за петгодишен период относителният им дял се е увеличил с 18.9 процентни пункта. Жените пазаруват онлайн повече от мъжете - съответно 51.6 и 47.9%. Най-активни при закупуването на стоки и услуги по интернет са хората с висше образование (74.2%), както и тези на възраст 25 - 34 години (72.0%).

Фиг. 6. Относителен дял на лицата, които купуват стоки и услуги за лични цели по интернет по пол и възраст

¹ Относителният дял се отнася за лицата, които купуват стоки и услуги през последните 12 месеца преди интервюто.

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (ИКТ) В ДОМАКИНСТВАТА И ОТ ЛИЦАТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Най-много са пазарувалите по интернет в Югозападен и Северен централен район - съответно 59.7 и 52.4%, а най-малко - в Югоизточен район (39.3%). Наблюдава се значително разделение при използването на електронна търговия по местоживеене, като 54.3% от градското население пазарува онлайн, при 36.9% за живеещите в селата.

Таблица 3. Относителен дял на лицата, които купуват стоки и услуги за лични цели по интернет по статистически райони и по местоживеене през 2024 година

	(Проценти)		
	Общо	В градовете	В селата
Общо	49.8	54.3	36.9
Статистически райони			
Северозападен	41.2	48.4	27.8
Северен централен	52.4	56.6	43.6
Североизточен	51.6	57.6	33.7
Югоизточен	39.3	43.4	28.4
Югозападен	59.7	62.0	47.7
Южен централен	43.5	46.9	36.8

Стоките и услугите, които най-често пазаруват потребителите по интернет, са:

- дрехи, обувки и аксесоари - 78.9%¹;
- настаняване (от хотели, туристически агенции, туроператори) - 38.0%;
- транспортни услуги (напр. билет за автобус, влак, самолетен полет, таксиметров превоз) - 34.8%;
- козметика, продукти за красота и здраве - 32.7%;
- спортни стоки (без спортно облекло) - 32.7%;
- доставки от ресторанти, вериги за бързо хранене, кетъринг - 32.0%;
- билети за културни или други събития - 29.3%;
- абонамент за интернет или мобилна телефонна услуга - 24.8%;
- битова електроника и домакински електроуреди - 20.8%;
- компютри, таблети, мобилни телефони и аксесоари за тях - 20.7%.

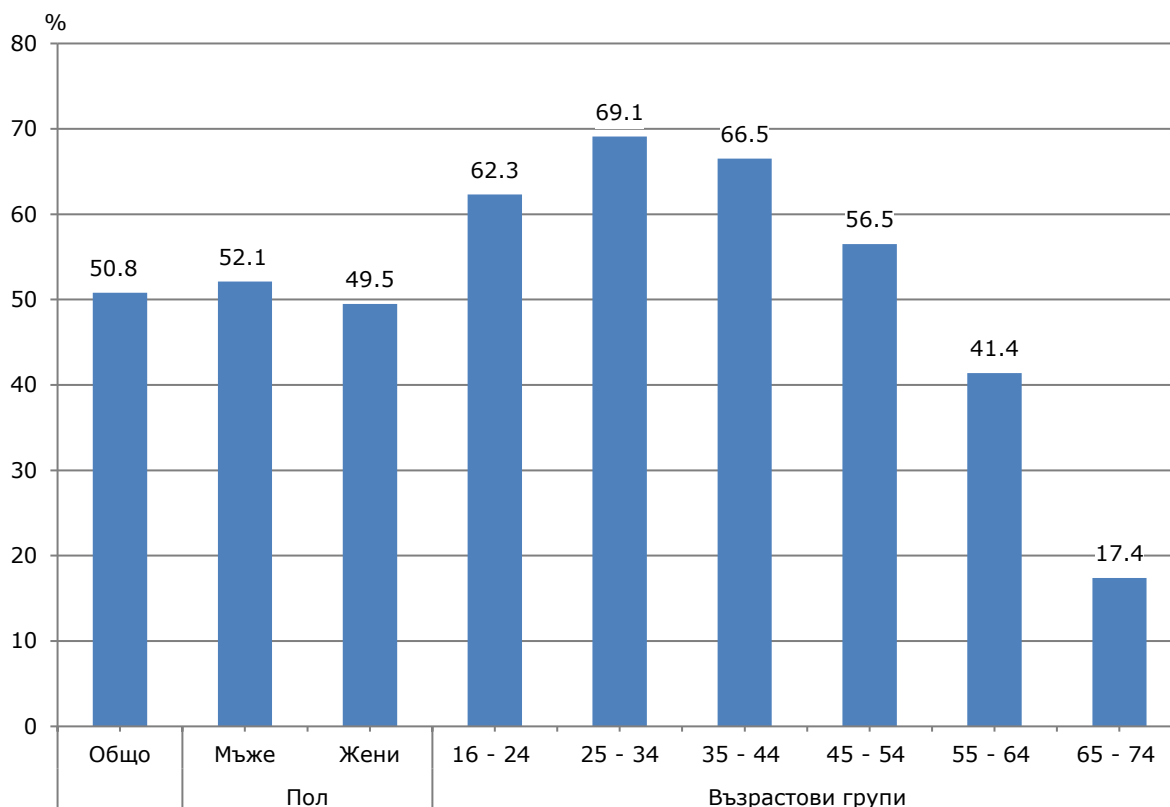
Интернет на нещата (Internet of Things)

През 2024 г. 50.8% от лицата използват за лични цели „умни“ устройства и системи, свързани с интернет, като най-активни са хората с висше образование (75.6%), както и тези на възраст между 25 и 34 години - 69.1%. Мъжете използват такива устройства и системи повече от жените - съответно 52.1 и 49.5% (виж фиг. 7).

¹ Относителните дялове са изчислени на базата на броя лица, които купуват стоки и услуги през последните три месеца преди интервюто.

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (ИКТ) В ДОМАКИНСТВАТА И ОТ ЛИЦАТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Фиг. 7. Относителен дял на лицата, които използват свързани с интернет устройства и системи за лични цели по пол и възраст през 2024 година

Най-често използваното „умно“ устройство е смарт телевизорът, което използват в ежедневието си 45.1% от хората, а 25.4% притежават смарт часовник или фитнес гривна. Свързани с интернет домакински електроуреди, като прахосмукачка-робот, хладилник, печка, кафе машина и др., използват 6.5% от лицата.

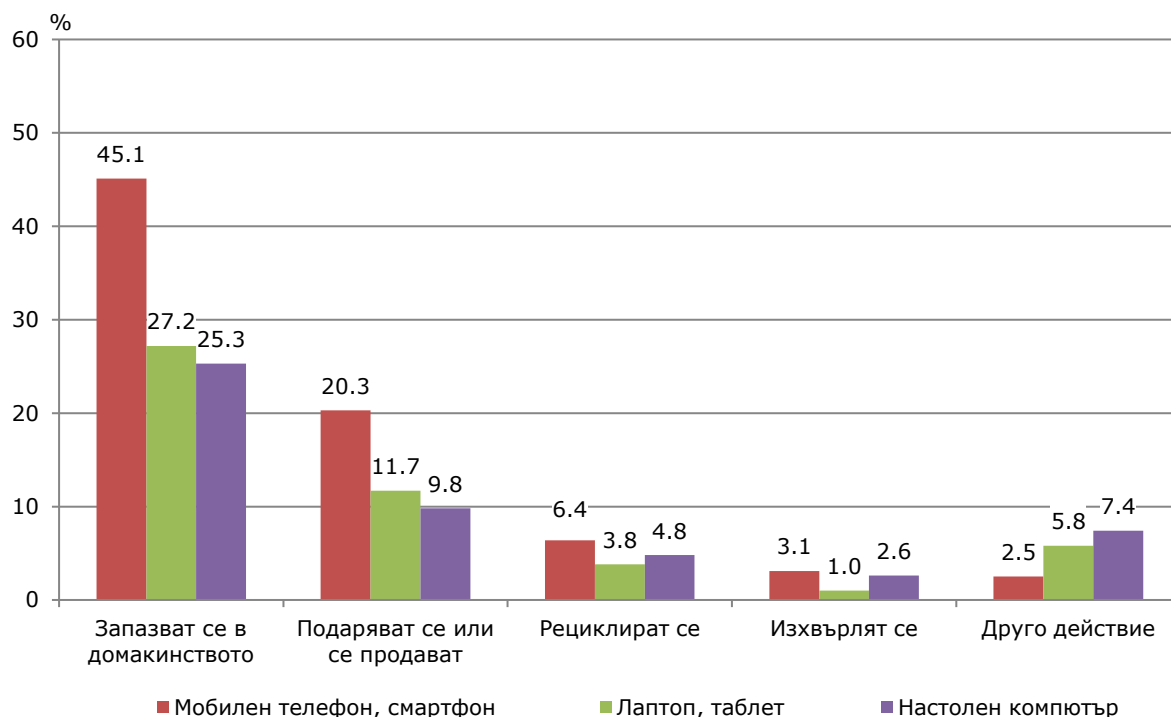
Основните причини, поради които лицата не използват интелигентни устройства и системи, са:

- липса на необходимост - 38.8%;
- твърде висока цена - 11.9%;
- не знаят, че съществуват такива устройства и системи - 5.7%;
- липса на умения за използване на такива устройства и системи - 5.0%.

ИКТ и околната среда

През 2024 г. почти половината от хората (45.1%) пазят стария си мобилен телефон или смартфон в домакинството, а 20.3% го продават или подаряват. В пункт за събиране и рециклиране на електронни отпадъци предават неизползваните си телефони едва 6.4% от лицата, а 3.1% ги изхвърлят без рециклиране (виж фиг. 8).

Фиг. 8 Относителен дял на лицата по методи на освобождаване от електронни устройствата, които вече не използват през 2024 година

При вземане на решение за покупка на мобилен телефон, смартфон, таблет или настолен компютър екологичните характеристики, които хората считат за важни са:

- енергийна ефективност - 8.2%;
- възможност за удължаване на живота на устройството чрез покупка на допълнителна гаранция - 6.5%
- еко-дизайн - 4.1%;
- схема за обратно приемане, предлагана от производителя или продавача - 3.8%.

Все пак за по-голямата част от потребителите (68.4%) при покупка на електронни устройства определяща остава цената, а за 50.9% са важни марката, дизайна или размера. Техническите характеристики (параметри на твърдия диск, скорост на процесора) на устройството са от значение за 39.2% от хората.

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (ИКТ) В ДОМАКИНСТВОТА И ОТ ЛИЦАТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Методологични бележки

Изследването за използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в домакинствата и от лицата е част от Европейската статистическа програма и се провежда ежегодно в България съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1484 на Европейската комисия. Изследването се финансира съвместно от НСИ и Европейската комисия съгласно подписано споразумение между двете институции. Основната му цел е получаване на надеждни сравними данни, които да отразяват разпространението и използването на ИКТ на национално и европейско ниво.

Обект на изследването са домакинствата и лицата в домакинствата. Единица на наблюдение са **всички обикновени домакинства и лицата в тях на възраст от 16 до 74 навършени години**. През периода април - юни 2024 г. са анкетирани 4 091 домакинства, избрани на случаен принцип, и 8 275 лица в тези домакинства на възраст от 16 до 74 години. Методът на анкетиране е персонално интервю, проведено от анкетьор, служител на НСИ. Анкетната карта за 2024 г. съдържа няколко модула, които събират информация за наличие и използване на интернет в домакинствата и от лицата, електронно правителство, електронна търговия, интернет на нещата, ИКТ и околната среда, както и въпроси, свързани със социално-демографските характеристики на домакинствата и лицата. По време на изследването са събрани данни за три времеви интервала: към момента на интервюто, за последните три месеца преди интервюто и за последните 12 месеца преди интервюто.

Интернет на нещата (Internet of Things) се отнася до използването на устройства и системи, свързани с интернет (наричани още умни, интелигентни или смарт устройства), които могат да бъдат свързани и помежду си и да бъдат наблюдавани или контролирани дистанционно по интернет.

Повече информация и данни от изследванията за използването на информационни и комуникационни технологии в домакинствата и от лицата, както и анкетна карта за изследването през 2024 г., могат да се намерят на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/2805>) и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=240).